

KOROONA MÕJU. Neil kuudel, kui 2020. aastal lubati publikut teatrisse, oli teatrisõbral päevas valida keskmiselt 18,7 etenduse vahel, ühel etendusel oli keskmiselt 152 vaatajat ja keskmiselt istus teatris päevas 2842 vaatajat.

Eesti teatri esimene koroonaaasta

Koroonahooaeg 2020

Eesti teatrite statistika 2020

Teater	Uuslavastusi	Kogu repertuaar (sh uuslavastused)	Eten-dusi	Külas-tajaid	Veebi-vaata-jaid
Estonia*	4	32	159	81 675	0
Vanemuine*	12	46	356	80 006	0
Eesti Draamateater*	7	30	368	63 771	0
Ugala Teater*	7	20	230	59 285	0
Endla Teater*	7	26	259	56 543	0
Eesti Noorsooteater*	6	31	335	40 472	0
Tallinna Linnateater*	5	26	294	38 323	1783
Rakvere Teater*	7	21	261	38 146	0
Vene Teater*	7	43	256	34 494	0
Stand-up teater POINT**	1	2	52	22 317	0
Thors Production**	1	1	14	20 000	0
VAT Teater*	4	17	149	16 548	0
Vana Baskini Teater*	3	6	95	14 482	0
Kuressaare Teater*	3	9	84	11 036	0
Kinoteater	4	9	91	10 555	5754
Lasteteater Sõber	1	13	122	10 089	0
Emajõe Suveteater/Karlova Teater	1	5	60	9 060	0
Lavahunt**	1	1	24	8 463	0
Theatrum*	5	10	83	8 330	0
Piip ja Tuut Teater*	2	15	120	8 067	18 990
Miksteater	0	3	107	7 404	0
Teater Kilk**	1	1	26	6 681	0
Tartu Uus Teater*	3	11	83	6 350	0
Von Krahli Teater*	4	6	91	6 046	0
Eesti Tantsuagentuur	2	5	54	5 974	0
R. A. A. A. M.*	1	6	56	5 840	0
Ekspeditsioon*	3	4	60	5 480	0
Kellerteater	3	7	117	5 241	1483
Kanuti Gildi SAAL*	9	16	135	5 064	16 175
Must Kast*	3	8	49	4 792	0
Tuuleveski*	3	11	70	4 527	0
Ilmarine*	0	10	70	4 373	0
Teatribuss	0	7	36	3 626	0
Vaba Lava kuraatoriprogramm*	6	8	44	3 558	0
Sõltumatu Tantsu Lava*	3	7	56	3 282	140
Paide Teater	3	5	27	2 771	0
Teoteater	0	10	65	2 564	0
Sundown Entertainment**	1	2	26	2 519	0
Ajateater**	1	1	12	1 860	0
Müüdnud naer	4	4	20	1 564	0
Polygon Teater**	1	2	20	1 369	0
Varius	2	5	13	1 148	0
e-lektron*	11	11	30	1 037	4082
Prem Productions**	0	1	6	1 034	0
Von Glehni Teater	1	5	18	968	0
Eesti Ajaloomuseum**	3	3	27	951	0
Oma Lava**	2	2	21	850	0
Mustkünstiteater**	3	3	15	775	0
Fine 5 Tantsuteater*	2	5	15	744	0
Goltsman Ballet	0	4	10	723	0
Luunja vald**	1	1	6	720	0
Lood ja laulud**	1	1	6	654	0
Teater Nuutrum**	1	1	12	637	0
TikerKultuur**	2	2	11	543	0
Arena / Eesti Improteater**	1	2	9	509	0
Banaanikala Projektiteater**	0	2	7	508	0
Narva eesti keele maja**	1	1	3	500	0
Teater Kelm**	1	2	11	403	0
Tekhne**	1	1	5	380	0
ULM (Uue Loomingu Maailm)**	1	1	5	345	0
Collegium Miraculorum**	1	1	30	300	0
Ruum Raam Ring**	1	1	10	300	0
ERM Teater**	1	1	6	262	0
Alexela Loomelava**	1	1	4	250	0
Tallinna Tantsuteater**	1	1	4	210	0
KOKKU 2020	166	539	4785	727 316	45 310
Kokku 2019	222	610	7047	1 273 303	0

* Etendusasutus sai 2020. aastal tegevustotust.

** Teatristatistika baasis lavastusprojekte all

NB! Teatrikülastuste koguarv ei ole veebivaatajaid.

TIIA SIPPOL
statistika ja teatriinfo
toimetaja

LIISI AIBEL
teatriinfo ja välissuhete
koordinaator

Eesti Teatri Agentuuri kogutud statistikast selgub, et 2020. aastal käis teatrites kokku 727 316 külastajat, mis on enam kui pool miljonit külastajat vähem kui enne koroonaaegast. 2019. aastal, seni viimasel «tavapärasel» aastal, külastas teatrit vaid veidi vähem inimesi kui Eesti rahvaarv kokku: 7047 etendusel käis 1 273 303 inimest.

2020. aasta 13. märtsi aga märtsi hetke, mil seni teada ning vankumatult toimiv (kultuuri)elukorraldus äärmiselt ootamatult muutus. Päev varem, 12. märtsil 2020 kuulutas vabariigi valitsus seoses koroonaviiruse pandeemilise levikuga maailmas ja viiruse Eesti-sisesel leviku laienemisega riigis välja eriolukorra.

Statistika näitab, et jätkuvalt olid enim külastatud teatrid Estonia (81 675), Vanemuine (80 006) ja Eesti Draamateater (63 771). Eraetendusasutustest kogusid enim vaatajaid stand-up-teater POINT (22 317), Thors Production (20 000) ja VAT Teater (16 548) ning ligi 15 000 külastust kogus Vana Baskini Teater.

Linna- ja riigiosalusega teatrite uuslavastuste arv langes esimesel koroonaaastal 92-lt 65-le. Kuid riigi- ja erateatrite suhe jäi samaks: kogu repertuaari 543 lavastusest kuulus riigiteatritele 284 lavastust, mis on 52,3 protsenti.

E-TEATER

2020 kevadisele esimesele koroonasulgumisele reageerisid Eesti teatrid kiiresti ja mõne nädala möödudes oli paljudel teatritel varuks veebiprogramm – vaatamiseks pakuti varasemate lavastuste salvestisi, raamatute ettelugemisi, videokohtumisi näitlejate ja lavastajatega jne.

Üks tähelepanuväärsemaid «uue ajastu» teatrisündmusi oli 2020. aasta aprilli alguses toimunud ja e-lektroni korraldatud rahvusvaheline «Kõheda vastasmõju festival». Algselt tavapärasest tingimustes ja füüsilises ruumis toimuma pidanud festival muudeti vaid mõne nädalaga Eesti esimeseks virtuaalteatrite festivaliks, mida sai jälgida elektronilise keskkonna kaudu.

Lahendus muutis etenduskoostamise tavapärasest ülekandest intümsemaks ning rõhutas, et tegemist on otseülekandega, mis toimub siin, praegu ning on

kordumatu. e-lektroni tegevus nii voogteatri – lavastused, mis on loodud spetsiaalselt otsekoostamiseks; etendamine ja vaatamine toimuvad samal ajal ja lavastused võivad olla loodud nii füüsilises kui virtuaalses ruumis – kui ka Eesti kultuuriväljal seni peaaegu tundmatu žanri arendamisel on olnud väga oluline terve pandeemiaaja vältel.

2020. aasta juunis esietendunud ja e-lektroni festivalist märksa laiemale publikusegmen-dile suunatud oli Tallinna Linnateatri lavastus «Inimese hää» (autor Jean Cocteau). Korraga nii veebi teel kui kohapeal vaatamiseks loodud monodraama lavastas Kristjan Suits. Kolme etenduse virtuaalne vaatajakond oli märkimisväärne, ligikaudu 1500 inimest. Ennustati, et selline formaat saab koroonaaegse ja -järgse teatri pärisosaks, kuid see oli ennatlik – virtuaalset ja füüsilist publikukogemust sünteetivad projektid on vähemalt seni jäänud siiski üksikjuhtumiteks.

Ülekandeid etendustelt või spetsiaalselt voogteatrina esitamiseks mõeldud etendusi andsid 2020. aastal kaheksa teatrit 25 lavastusega, nad kogusid 45 310 vaatajat: Piip ja Tuut Teater 18 990, Kanuti Gildi SAAL 16 175, Kinoteater 5 754, e-lektron 4082, Kellerteater 1483, Linnateater 1 783 jt.

TEATRISUVE JUHTAS SISSE FESTIVAL

Esimene sööm värsket õhku oli 2020. aasta juuli esimesel nädalal Rakveres toimunud etendus-kunstide festival Baltoscandal. Covid-19 tõttu vahetati etendajad üle maailma üheksa eesti etendus-kunsti lavastuse vastu, mille esietendus kevadel ära jäid. Esialgselt programmist jäid kavasse vaid kolm rahvusvahelist filmi ja üks installatsioon. Baltoscandal oli üks esimesi üritusi, kus publikul oli võimalus taas ühiselt teatrisaalis viibida.

2020. aasta juuli algusest kehtima hakanud 50 protsendi täitumuse reegel lükkas käima teatrisu-ve kuni 19. augustini. Suvekuudel toimus 40 esietendust (2019. aastal oli suviseid esietendusi 49 ning 2021. aastal umbes 70), neist üheksa tänu Baltoscandali festivalile.

Teemadest tõusis varasemast rohkem esile üksindustunne, mida oli võimendanud kogetud

isolatsiooniaeg, kuid kuna teatrite suvehooajad on pikalt ette planeeritud, ei olnud veel võimalik teha järeldusi eriolukorra mõjust teatritegevusele või põhjustele.

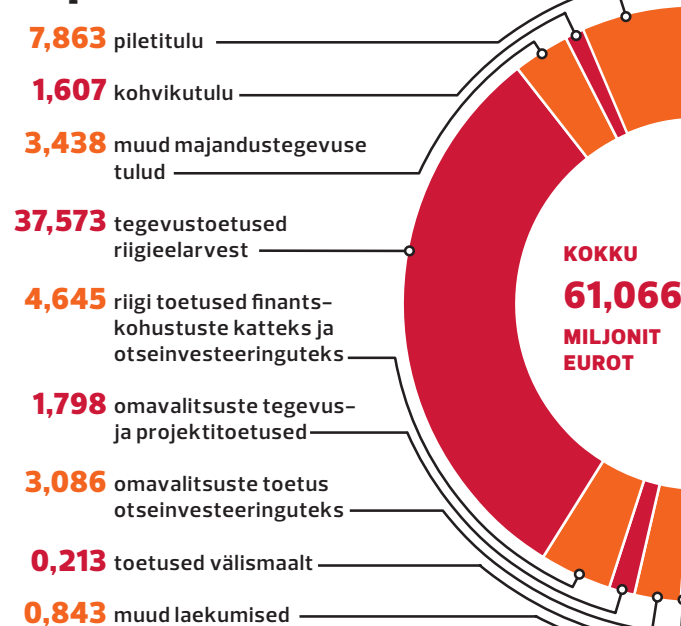
INIMESTE KÄITUMINE MUUTUS

2020. aasta suve lõpus ja esimesel sügiskuudel oli etendusasutuste täitumus taas 100 protsenti ja teatrid töötasid tavapäraselt, aga Covid-19 nakatumisnäitajad olid taas tõusuteel. Pandeemia oli selleks ajaks jätnud oma jälje ka publiku käitumismustrisse. Inimesed ei olnud enam teatripileteid pikalt ette, mis oli uus olukord teatrite müügiorganisatsioonide jaoks.

Kerkisid esile kaks tõelist publikumenokit: Eesti Draamateatri «Lehman Brothers» ja Von Krahli teatri «Pigem ei», mille piletid müüdi viimseni välja kohe.

Mitu teatrit lihtsustasid piletitte tagasiostu või vahetamise võimalusi hoidmaks ära, et vaataja tuleb teatrisse haigestunult või lähikontaktisena. Novembri lõpus kehtestati avalikus ruumis maski kandmise kohustus, mis laienes loomulikult ka teatrisaalistele.

Etendusasutuste tulud suuremate põhitulude kaupa

Allikad: Eesti Teatri Agentuur

Hetk Hendrik Toompere jr lavastusest «Lehman Brothers», fotol Mait Malmsten ja Priit Võigemast.

FOTO: INDREK LADVA